

Onderwerp	Proces Onafhankelijke Rekenkamer Delfland
Versienummer	1.0
Dossiernummer	2761
D&H datum	dinsdag 13 december 2022
Wijze agenderen	Openbaar

Indien invulveld niet van toepassing is 'n.v.t.' plaatsen.

1) Het gevraagde besluit

1. het college te vragen de voorbereiding voor een rekenkamer namens de vv op zich te nemen via de portefeuillehouder financiën.
2. het college te vragen in die voorbereiding de mogelijkheden tot samenwerking met waterschappen te verkennen. Daarbij zal het college het advies van de rekeningcommissie aan de vv betrekken.

2) Aanleiding

Op 27 september jl. heeft de Eerste Kamer ingestemd met het Wetsvoorstel versterking decentrale rekenkamers. Met deze wet wordt het voor waterschappen verplicht om een volledig onafhankelijke rekenkamer in te stellen. De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) heeft op 28 november aangegeven dat de wet per 1 januari 2024 in gaat (bijlage 1).

Hiertoe moeten organisatorische voorbereidingen worden getroffen. Er is een beperkt aantal terreinen keuzes te maken door de verenigde vergadering: een individuele of gezamenlijke rekenkamer, een rekenkamer met eigen onderzoekers of een met onderzoeksbudget, het aantal leden. Delfland is aangesloten op de projectgroep onafhankelijke rekenkamers van de Unie van Waterschappen. De Unie heeft daarin nauw contact met de Nederlandse Vereniging van Rekenkamers & Rekenkamercommissies (NVRK).

Van direct belang is het kennen van de voorkeur van de verenigde vergadering met betrekking tot een individuele of gezamenlijke rekenkamer. Een gezamenlijke rekenkamer vraagt voorbereiding in het verkennen van mogelijke partners en het inrichten van een samenwerkingsverband (gemeenschappelijke regeling).

3) Beoogd effect

2023 is een verkiezingsjaar. Hierdoor vindt in de periode tussen februari en juni 2023 geen bijeenkomst van de verenigde vergadering plaats. Om de verenigde vergadering in positie te brengen wordt de voorbereiding nu reeds gestart. Het college neemt namens de verenigde vergadering de voorbereidingen en organisatie op zich.

4) Kernboodschap

De gewijzigde wet verplicht decentrale overheden waaronder waterschappen tot het instellen van een onafhankelijke rekenkamer. De toekomstige rekenkamer onderzoekt de doelmatigheid, de doeltreffendheid en de rechtmatigheid van het door het waterschapsbestuur gevoerde beleid. Daarmee neemt de toekomstige rekenkamer de rol van de huidige rekeningcommissie over met betrekking tot het doen van onderzoeken.

5) Historie – eerdere besluitvorming

De verenigde vergadering heeft nog niet eerder een rekenkamer ingesteld. Het doen van onderzoeken is tot nog toe belegd bij de rekeningcommissie.

De verenigde vergadering heeft de verordening op de rekeningcommissie vastgesteld op 24 september 2015 (kenmerk 792942)

6) Regelgeving en Beleid

Waterschapswet

Comptabiliteitswet

Wet versterking decentrale rekenkamers

7) Financiën

De leden van de rekenkamer ontvangen een bij verordening van het algemeen bestuur vastgestelde vergoeding voor hun werkzaamheden en een tegemoetkoming in de kosten. Daarnaast zal de rekenkamer een onderzoeksbudget nodig om onderzoeken uit te laten voeren of specifiek expertise in te huren. Dit budget wordt door de VV beschikbaar gesteld en is nu niet opgenomen in de begroting.

8) Duurzaamheid

Niet van toepassing

9) Organisatorische en personele consequenties

In de loop van 2023 zullen als onderdeel van de voorbereiding profielschetsen voor leden van de rekenkamer moeten worden opgesteld. Deze profielschetsen zullen in afstemming met een afvaardiging van de vv worden opgesteld.

Vervolgens zal de werving en selectie voor leden van de rekening worden opgestart. Selectiegesprekken zullen door een afvaardiging van de vv worden gevoerd. Uiteindelijk worden leden van de rekenkamer formeel benoemd door de vv.

Daarnaast zal de rekenkamer ambtelijk ondersteund moeten worden. In de wet is staat dat "de ambtenaren die werkzaamheden verrichten voor de rekenkamer, verrichten niet tevens werkzaamheden voor een ander orgaan van het waterschap met uitzondering van ambtenaren die uitsluitend werkzaam zijn voor het algemeen bestuur." In deze ondersteuning is binnen Delfland nog niet voorzien. Door het monistische karakter van een waterschap ontbreekt een griffie. Waterschappen worden geacht de ondersteuning conform de wet op een onafhankelijke manier te regelen.

10) OR

Niet van toepassing.

11) Risico's en beheersmaatregelen

Niet van toepassing.

12) Communicatie (in- en extern) en participatie

Niet van toepassing.

13) Bekendmaking en vervolgprocedure

Naar verwachting wordt de onafhankelijk rekenkamer van Delfland in de verenigde vergadering op 30 november 2023 ingesteld.

Gedurende 2023 wordt de verenigde vergadering geïnformeerd over de voortgang. Naar verwachting worden in de verenigde vergadering van 29 juni 2023 de profielschetsen voor de te benoemen externe leden van de rekenkamer vastgesteld.

14) Bevoegd orgaan

D&H is bevoegd om namens de VV voorbereidingen te treffen.

Dossiernummer: 2761

15) Toelichting

Wet

Op 27 september jl. heeft de Eerste Kamer ingestemd met het Wetsvoorstel versterking decentrale rekenkamers. Met deze wet wordt het voor waterschappen maar ook voor gemeenten verplicht om een volledig onafhankelijke rekenkamer in te stellen. De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) heeft besloten dat invoeringsdatum van de 1 januari 2024 is. Hiermee lijkt voldoende tijd te zijn om het instellen van een rekenkamer voor te bereiden, maar is gezien de doorlooptijden van bijeenkomsten van de verenigde vergadering van Delfland, krap.

De gewijzigde wet verplicht (onder andere) waterschappen tot het instellen van een onafhankelijke rekenkamer. Deze kan uitsluitend door externe leden bemenst worden. Een rekenkamercommissie die geheel of gedeeltelijk uit AB leden bestaat is niet mogelijk.

De wet regelt de bevoegdheden in artikel 97a: "de rekenkamer onderzoekt de doelmatigheid, de doeltreffendheid en de rechtmatigheid van het door het waterschapsbestuur gevoerde beleid. Een door de rekenkamer ingesteld onderzoek naar de rechtmatigheid van het door het waterschapsbestuur gevoerde beleid bevat geen controle van de jaarrekening als bedoeld in artikel 103, tweede lid [van de comptabiliteitswet]".

Daarmee neemt de toekomstige rekenkamer de rol van de huidige rekeningcommissie met betrekking tot het doen van onderzoeken, over.

Wat te regelen

Instellen: het algemeen bestuur (VV) stelt een rekenkamer in. De VV stelt ook het aantal leden vast. Dit doet de VV door het vaststellen van een verordening. De rekenkamer zelf stelt een reglement van orde (RvO) vast.

Leden: De VV benoemt de leden voor een periode van zes jaar. Dit betekent dat voor die tijd profielen moeten zijn opgesteld en sollicitatiegesprekken moeten zijn gevoerd door een afvaardiging van de VV. Hieraan voorafgaand moet een keuze voor een rekenkamer model worden gemaakt: een rekenkamer die opdrachten tot onderzoek aan derden verstrekt. Of een rekenkamer met een eigen bezetting van medewerkers die zelf onderzoeken uitvoeren.

Budget: De leden van de rekenkamer ontvangen een bij verordening van het algemeen bestuur vastgestelde vergoeding voor hun werkzaamheden en een tegemoetkoming in de kosten. Daarnaast zal de rekenkamer een onderzoeksbudget nodig om onderzoeken uit te laten voeren of specifiek expertise in te huren. Dit budget wordt door de VV beschikbaar gesteld en is nu niet opgenomen in de begroting 2023.

Ambtelijke ondersteuning: in de wet (artikel 51aj, lid 3) staat: "de ambtenaren die werkzaamheden verrichten voor de rekenkamer, verrichten niet tevens werkzaamheden voor een ander orgaan van het waterschap met uitzondering van ambtenaren die uitsluitend werkzaam zijn voor het algemeen bestuur." Door het monistische karakter van een waterschap ontbreekt een griffie. Waterschappen worden geacht de ondersteuning conform de wet op een onafhankelijke manier te regelen.

Auditcommissie: de rekeningcommissie houdt in de huidige vorm op te bestaan met het instellen van een rekenkamer. De rekeningcommissie heeft nu twee werkgebieden: uitvoeren van onderzoeken en advies uitbrengen aan de VV over de jaarstukken. Daarnaast is de rekeningcommissie betrokken geweest bij de aanbesteding van accountantsdiensten. Vanaf 1 januari 2024 zal de te vormen rekenkamer onderzoeken uitvoeren.

Daarmee is de vraag of er behoefte is om daarnaast een auditcommissie (commissie op de rekening) te hebben, bestaande uit vv leden. Deze commissie kan het advies op de jaarstukken voorbereiden. Dit zou ook bij (een afvaardiging) van de commissie BFO of P&C kunnen gebeuren.

Er is geen wettelijke verplichting om een rekeningcommissie in te stellen. De VV van Delfland heeft hiertoe zelf besloten. In haar reglement van orde, artikel 5.1a, staat: "De verenigde vergadering kan een rekeningcommissie instellen."

Samenwerking: de wet voorziet in de mogelijkheid om met andere decentrale overheden een gemeenschappelijk rekenkamer in te stellen. De vraag is of de VV van Delfland een voorkeur voor een gemeenschappelijke, of juist voor een eigenstandige rekenkamer heeft.

Door samenwerking in een gemeenschappelijke rekenkamer kan efficiëntie worden bereikt. De kosten kunnen worden gedeeld. Bovendien kunnen de onderzoeken en de daarbij behorende adviezen die gedaan zijn in de ene organisatie kunnen worden gedeeld met de andere organisaties. Het ligt dan voor de hand om een gezamenlijke rekenkamer met twee tot drie andere waterschappen aan te gaan. Samenwerken met gemeentes of provincies ligt minder voor de hand gezien de zeer beperkte overlap van taken.

Daarentegen is een individuele rekenkamer voor Delfland organisatorisch makkelijker in te richten. Wanneer er een gemeenschappelijke rekenkamer wordt ingesteld moet hiertoe een gemeenschappelijke regeling worden opgericht.

Vorm: de VV benoemt de leden van de rekenkamer. De leden worden benoemd voor een periode van zes jaar. Voor de inrichting van de rekenkamer, de facto de profielen van de leden zijn grofweg twee richtingen mogelijk. Enerzijds kan een rekenkamer bemenst worden door leden die zelf de onderzoeken uitvoeren (analoog aan de algemene rekenkamer). Anderzijds kan de rekenkamer bestaan uit leden die onderzoekscapaciteit inhuren en de duiding aan de resultaten geven.

De eerste variant heeft als voordeel dat leden ervaring met de organisatie opbouwen en hiermee effectiever worden in hun advies aan de verenigde vergadering. De tweede variant brengt meer flexibiliteit met zich mee. Per onderzoek kan maatwerk ingehuurd worden.

Planning

	VV	D&H
Start Voorbereiding proces RK	2-feb-2023	7-dec-2022
Profielen leden RK	29-jun-2023	17-mei-2023
Budget bepalen en in begroting	30-nov-2023	13-okt-2023
Vorbereiden verordening RK	Zomer najaar 2023	
Selectiegesprekken leden RK door afvaardiging VV	Zomer najaar 2023	
'Bepalingen' GR voorbereiden	Zomer najaar 2023	
Instellen GR (bij samenwerking)	30-nov-2023	13-okt-2023
Instellen RK	30-nov-2023	13-okt-2023
Aanstelling leden RK	30-nov-2023	13-okt-2023
Vaststellen verordening RK	30-nov-2023	13-okt-2023

16) Bijlagen

1. Brief BZK Inwerkingtreding wet versterking decentrale rekenkamers

Onderwerp Proces Onafhankelijke Rekenkamer Delfland
Dossiernummer 2761

De verenigde vergadering van Delfland,

op voordracht van dijkgraaf en hoogheemraden van dinsdag 13 december 2022,
dossiernummer 2761;

gelezen het positieve advies van de commissie Bestuur, Financiën en Organisatie.

Overwegende dat:

1. De wet versterking decentrale rekenkamers hoogstwaarschijnlijk inwerking treedt per 1 januari 2024.
2. daartoe voorbereidingen moeten worden getroffen in 2023

Gelet op:

Artikel 77 van de Waterschapswet

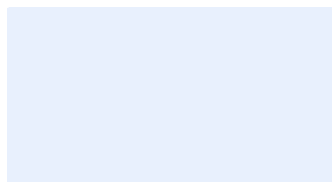
Besluit:

1. het college te vragen de voorbereiding voor een rekenkamer namens de vv op zich te nemen via de portefeuillehouder financiën.
2. het college te vragen in die voorbereiding de mogelijkheden tot samenwerking met waterschappen te verkennen. Daarbij zal het college het advies van de rekeningcommissie aan de vv betrekken.

Aldus besloten in de openbare vergadering van donderdag 2 februari 2023.

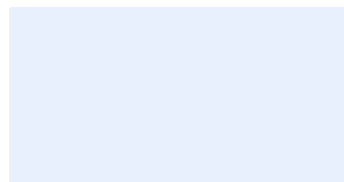
De verenigde vergadering voornoemd,

de secretaris,

ir. P.C. Janssen

de voorzitter,

dr. P.H.W.M. Daverveldt